

Beleids- en begrotingstoelichting
CULTUUR

Begroting 2027

INHOUDSTAFEL

i.	KLEMTONEN VAN DE MINISTER	3
ii.	BELEIDSVELDEN: OVERZICHT TOTALEN	5
iii.	BELEIDSVELDOVERKOEPELEND BELEID	6
iv.	BELEIDSVELD I: CULTUUR	9
	1. ISE-OVERKOEPELEND BELEID	12
	2. ISE CULTUUR	13
	2.1. Vlaamse Gemeenschap	13
	2.2. DAB's en rechtspersonen	15
v.	APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S	
	ZONDER BELEIDSVELD	16
	1. Apparaatskredieten	16
	2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld	16
	LIJST MET AFKORTINGEN	18

I. KLEMTONEN VAN DE MINISTER

De begrotingsoefening 2027 is een zware oefening voor cultuur. Bij deze inspanning halen we niet de kaasschaaf boven, maar hebben we gerichte keuzes gemaakt.

We beschermen zoveel mogelijk makers en kunstenaars. Zij moeten kunnen boeken schrijven, films maken, kunst maken en *performen* in alle artistieke vrijheid. We blijven evenveel investeren in onze grote fondsen – Literatuur Vlaanderen en het VAF –, het kunstendecreet, de circuskunsten, de amateurkunsten, en de landelijke en eigen Vlaamse musea.

Ook de ingezette museale hervorming, cultuurparticipatie, cultuureducatie, en de samenwerking tussen cultuur en welzijn zijn prioriteiten. Zo ondersteunen we maximaal makers en de democratische en maatschappelijke kracht van cultuur.

We concentreren de Vlaamse middelen daar waar Vlaanderen de grootste verantwoordelijkheid draagt. Daarnaast gaan we verder met het hervormen van de vele overlegstructuren, steunpunten en koepels – de culturele bovenbouw –, en streven we naar een betere samenwerking tussen organisaties.

De geplande hervormingen verankeren we in de Vlaamse Codex Cultuur (VCC). Met de codex hervormen we het Vlaamse cultuurbeleid tot één geïntegreerd, coherent en toekomstgericht beleidskader. Dat verhoogt de transparantie, rechtszekerheid en efficiëntie, terwijl sectorspecifieke regelgeving mogelijk blijft waar de eigenheid van de culturele praktijk dat vereist. Hiermee concretiseren we onze ambitie om op termijn alle cultuurbeleidsinstrumenten in één overkoepelende codex te bundelen en bestaande decretale kaders hierin te integreren.

Vanaf 2027 gaan we aan de slag met de aanbevelingen van de toekomstcommissie Horizon 2035. We gaan deze samen met de betrokken actoren vertalen naar concrete beleidskeuzes. Daarbij zullen we de aanbevelingen voor een duurzame toekomstige beleidsontwikkeling zoveel mogelijk meenemen in beleidsinitiatieven op de lange termijn, zoals de Vlaamse Codex Cultuur.

In de VCC tekenen we samen met de bovenbouw een nieuwe en toekomstgerichte structuur uit voor ondersteuning van de sector.

Het komende jaar ontwikkelen we ook een nieuw actieplan voor een sociaal veilige sector. We ontwikkelen en implementeren een opleidingsaanbod om positief leiderschap in de cultuursector te versterken en herzien de aanpak van het gecoördineerd vrijwilligersbeleid en. We bouwen verder aan een vereenvoudigde en duurzame UiTPAS, met een uniform en Vlaanderenbreed kader.

In 2027 zetten we verdere stappen in de uitvoering van de Strategische Visienota Kunsten en Cultureel Erfgoed.

We werken aan een decretale basis voor de verdere ondersteuning van de vele erfgoedgemeenschappen. We finaliseren het regelgevend kader rond naziroofkunst en brengen de noden rond de omgang met Vlaamse geroofde kunst en koloniale collecties in kaart. Met de hervorming van het museale landschap werken we samen met de eigen Vlaamse musea verder aan een gedeelde toekomstvisie. We blijven eveneens een goede

afstemming stimuleren tussen onze Vlaamse musea op het vlak van collectieopbouw en ontsluiting.

In 2027 werken we binnen het kader van de Strategische Visienota ook verder aan een optimalisatie van de regelgeving van het Kunstendecreet. We werken tegelijkertijd een uitstroom- en instroomregeling uit binnen de kortlopende subsidies en werken een aantal drempels weg voor het aanvragen van een kunstenaarsbeurs. In 2027 voeren we het nieuwe samenwerkingsakkoord rond filmkeuring uit.

We zetten de strategische lijnen uit de visienota cultuur- en jeugdinfrastructuur om in gerichte acties via het masterplan cultuur- en jeugdinfrastructuur. Op basis van de evaluatie van de sectorale investeringssubsidies herzien we het huidige subsidiekader als eerste stap naar een meer gelaagd instrumentarium. Daarnaast zetten we de herwerkte Energielening Cultuur en Jeugd verder in als een laagdrempelig financieringsinstrument voor klimaatbestendige, energiebesparende en energieopwekkende maatregelen.

We blijven investeren in de eigen cultuur- en jeugdinfrastructuur. Het Amerikaans Theater is ons pilootproject op het vlak van gedeeld gebruik.

De nieuwe beleidsperiode 2027-2031 gaat van start voor de koepelorganisaties voor amateurkunsten. We besteden bijzondere aandacht aan de blijvende ondersteuning van de disciplines volksmuziek en jazz.

We werken een nieuw decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk uit. We zullen dit ontwerp van decreet integreren in de Vlaamse Codex Cultuur.

In 2027 werken we het beleidsinstrumentarium uit dat de brug slaat tussen cultuur en zorg. We lanceren eveneens de eerste cultuureducatieve schooltrajecten waarbij we scholen ondersteunen met een kwaliteitskader Cultuur en Onderwijs, vormingen op maat en subsidie-reglementen om alle kinderen te laten genieten en proeven van kunst en cultuur.

We zetten in op de implementatie van een cultuurbreed waardenkader voor digitalisering en een AI-kompas zodat organisaties meer bewuste en verantwoorde keuzes kunnen maken over de inzet van digitale technologie en artificiële intelligentie.

Op internationaal vlak geven we verder vorm aan een exportstrategie voor de culturele sector, ondersteunen we Leuven in aanloop naar hun titeljaar als culturele hoofdstad en bereiden we de implementatie en toekomstige opvolging van het AgoraEU-programma voor. Binnen de onderhandelingen over het nieuw Meerjarig Financieel Kader blijven we ervoor pleiten dat er voldoende middelen naar AgoraEU gaan om de internationale samenwerking en competitiviteit van de cultuursector te versterken op Europees niveau.

II. BELEIDSVELDEN: OVERZICHT TOTALEN

TOTAAL - CULTUUR, excl. apparaatskredieten en programma B

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	1.167	168	0	518.708	517.690
Bijstelling BO 2027	-483	-24	0	-23.693	-20.122
BO 2027	684	144	0	495.015	497.568

III. BELEIDSVELDOVERKOEPELEND BELEID

ISE A – Beleidsveldoverschrijdend

We vertrekken vanuit de conceptnota "Slagkracht vanuit samenwerking. Conceptnota over de kernorganisaties in het culturele ondersteuningslandschap" om te komen tot een grondige hertekening van de culturele bovenbouw. Dat nieuwe landschap zullen we verankeren in de Vlaamse Codex Cultuur.

In 2027 organiseren we daarnaast een nieuwe registratieronde van de Lokale Vrijetijdsmonitor (LVTM) waarmee we opnieuw actuele en vergelijkbare gegevens verzamelen over het lokale cultuur-, jeugd- en vrijetijdsbeleid.

2027 is het laatste jaar van de huidige **beheersovereenkomst met het Kenniscentrum Cultuuronderzoek**. Op basis van de lopende beleidsevaluatie bepalen we hoe we het beleidsrelevant cultuuronderzoek voor de Vlaamse overheid vanaf 2028 verder organiseren. Bovenal bekijken we hoe het kenniscentrum mee opgenomen wordt in de voorziene hervorming.

Het lopende evaluatieonderzoek van beoordelingsprocessen en commissiewerkingen wordt afgerond. We bekijken hoe we aan de slag kunnen gaan met de geformuleerde beleidsaanbevelingen.

We bouwen waar mogelijk parallelle databronnen, afzonderlijke bevestigingen en manuele rapportering af, en evolueren zo naar een **meer structurele en domeingerichte aanpak van databaseer en -ontsluiting**.

We nemen een aantal concrete beleidsinitiatieven rond **(ecologische) duurzaamheid**. In afstemming met een stuurgroep en een 85-tal organisaties uit de jeugd-, media- en cultuursectoren wordt het duurzaamheidsbeleid verder ontwikkeld. We integreren de kennisdatabank Cultuurzaam.be in de website DCJM. Daarnaast zetten we in op een jaarlijkse sectordag en verdere beleidsontwikkeling volgens Vlaamse, Europese en internationale standaarden.

In 2027 wordt een nieuw actieplan voor **een sociaal veilige sector** uitgerold dat loopt tot 2031. Een pool van API's (of vertrouwelijke aanspreekpunten integriteit) wordt opgezet onder trekkerschap van Socius (i.s.m. Circuscentrum, Kunstenpunt, Op/Til en VI.BE.). We ontwikkelen en implementeren in 2027 ook een opleidingsaanbod om **positief leiderschap in de cultuursector** te versterken in samenwerking met Cultuurloket, FARO, kunstenpunt, Op/Til en Socius.

Naar aanleiding van de beleidsevaluatie van het VSVW en het beheer van de Vlaamse vrijwilligersverzekering herzien we de aanpak van **het gecoördineerd vrijwilligersbeleid** en de inzet van de budgetten in 2027. Daarnaast blijven we het Verenigingsloket verder vormgeven, waarbij we vooral streven naar het verhogen van de meerwaarde voor de verenigingen zelf.

Komend jaar bouwen we verder aan een vereenvoudigde en duurzame **UiTPAS**. We integreren het BOA-aanbod in het UiT-instrumentarium, zodat het aanbod beter kan worden ontsloten en het bereik en de participatie beter kunnen worden opgevolgd. Daarnaast ontwikkelen we UiTPAS verder als instrument voor brede vrijetijdsparticipatie, met bijzondere aandacht voor maximale participatiekansen voor kinderen en jongeren. We kiezen voor een financieringsmodel dat de vrijetijdsparticipatie voor kansengroepen blijft

garanderen, en dat duurzaam en haalbaar is voor alle betrokken partijen. Na goedkeuring van de visienota UITPAS 2.0 start publiek met de verdere implementatie, met als streefdoel om UITPAS 2.0 medio 2027 operationeel te hebben.

In 2027 zetten we een beleidsinstrumentarium op poten dat de brug slaat tussen **cultuur en zorg** en gerichte ondersteuning voorziet. Het visietraject, de samenwerkingsovereenkomst tussen DCJM en WVG, en de inzichten uit de onderzoeksopdracht fungeren hier als basis.

In functie van de duurzame implementatie en realisatie van de kennisrijke minimumdoelen in het basisonderwijs en de onderwijsdoelen in het secundair onderwijs rond kunst en cultuur lanceren we in 2027 we de eerste cultuureducatieve schooltrajecten. We ondersteunen scholen daarbij met een kwaliteitskader **Cultuur en Onderwijs**, vormingen op maat van de verschillende profielen (scholen, cultuureducatiecoaches en cultuurspecialisten) en subsidie-reglementen. Cultuurkuur wordt verder uitgewerkt als een unieke toegangspoort en kennisplatform. Zo brengen we de conceptnota Kunst en cultuur voor elke leerling in de praktijk, samen met de Vlaams minister bevoegd voor Onderwijs. De betrokken departementen zullen nauw samenwerken in functie van de uitvoering van deze maatregelen. De financiële inbreng van cultuur bedraagt in 2027 961.500 + 47.000 euro. Ook buiten de schoolmuren investeren we in cultuuraanbod in de voor- en naschoolse opvang en cultuur voor de allerjongsten. Daarnaast wordt kunst- en cultuureducatie erkend als een taalrijke context binnen het plan **Ieder Kind Taalheld** met potentieel om taalcompetenties te versterken en de kansenkloof te verkleinen.

ISE B – Cultuur- en Jeugdinfrastructuur

In 2027 blijven we **investeren in de eigen cultuur- en jeugdinfrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap**. We houden onze gebouwen en sites niet alleen functioneel, veilig en toekomstbestendig, maar zetten ze ook in als plekken voor cultuurbeleving, jeugdwerk, sociale cohesie, ontmoeting en innovatie. In al onze bouwprojecten besteden we bijzondere aandacht aan energetische ingrepen om zo onze infrastructuur klimaatbestendig te maken.

Het is de ambitie om het Amerikaans Theater verder te ontwikkelen als een Vlaamse culturele en gemeenschapsvormende pool: een creatieve en productieve ruimte in een parkomgeving, georganiseerd rond groeikansen, geluid, beeld en innovatie, waar professionals, niet professionals, (park)bezoekers, omwonenden en een publiek ideeën en ervaringen kunnen uitwisselen om dingen te bedenken, te beleven, te maken en/of te leren, en dit in relatie met het omliggende park. Daarbij besteden we **bijzondere aandacht aan nieuwe vormen van gedeeld gebruik en samenwerking**. In een eerste fase krijgt het gebouw een tijdelijke invulling. Die moet inzicht bieden in welke functies en samenwerkingsvormen het grootste potentieel hebben. De ervaringen uit deze testfase vormen vervolgens de basis voor verdere beslissingen over de definitieve invulling en renovatie van het gebouw.

Vervolgens werken we het volgende jaar verder aan de **renovatie** van de Beursschouwburg en De Brakke Grond. De renovatie van Zinnema gaat van start. Het Kaaithheater opent opnieuw haar deuren na een grondige renovatie, en kan zo opnieuw een belangrijke rol opnemen binnen het culturele ecosysteem.

Op basis van de evaluatie van de **sectorale investeringssubsidies** – die in 2027 wordt afgerond – herzien we samen met collega-minister bevoegd voor Jeugd het subsidiekader als eerste stap naar een meer gelaagd instrumentarium. Daarbij werken we een voorstel uit dat het delen van ruimte als een nieuwe sectorale prioriteit om ruimte-efficiëntie bevordert

en samenwerking stimuleert. Daarnaast streven we ernaar om het beoordelingscriterium "impact" een prominentere plaats te geven zodat de beschikbare middelen maximaal bijdragen aan maatschappelijke noden en een brede meerwaarde creëren voor het ecosysteem van cultuur- en jeugdinfrastructuur. Het eerste indienmoment binnen dit vernieuwde subsidiekader vindt plaats op 1 april 2027. Deze beleidsactie wordt gerealiseerd binnen de bestaande kredieten voor het infrastructuurbeleid.

In 2027 voeren we het herwerkte reglement voor sectorale investeringssubsidies uit. Daarbij zorgen we voor een heldere en toegankelijke subsidieprocedure, met bijzondere aandacht voor transparantie en rechtszekerheid voor aanvragers.

Daarnaast zetten we de **herwerkte Energielening Cultuur en Jeugd** verder in als een laagdrempelig financieringsinstrument voor energiebesparende en energieopwekkende maatregelen. Zo ondersteunen we ook cultuurorganisaties zonder bovenlokaal bereik om te investeren in energiezuinige en toekomstbestendige infrastructuur. Deze beleidsacties worden gerealiseerd binnen de bestaande kredieten voor de investeringssubsidies en de Energielening Cultuur en Jeugd.

In 2027 kunnen organisaties opnieuw intekenen voor **gratis energiescans**.

In 2027 zetten we de strategische lijnen uit de visienota cultuur- en jeugdinfrastructuur om in gerichte acties via het **masterplan cultuur- en jeugdinfrastructuur**. Daarbij kijken we onder meer naar kennisdeling, begeleiding en ondersteuning van lokale besturen en cultuur- en jeugdorganisaties.

IV. BELEIDSVELD I: CULTUUR

In 2027 zetten we verdere stappen naar een geïntegreerd cultuurbeleid in de vorm van een **Vlaamse Codex Cultuur**. Met de codex willen we het Vlaamse cultuurbeleid hervormen tot één geïntegreerd, coherent en toekomstgericht beleidskader dat sectorale, transversale en maatschappelijke doelstellingen samenbrengt, de decretale architectuur vereenvoudigt en voor meer transparantie, rechtszekerheid en efficiëntie zorgt.

Het is de bedoeling om hier op termijn alle relevante cultuurbeleidsinstrumenten te bundelen en de bestaande decretale kaders gefaseerd te integreren in de VCC. We creëren hiermee transparantie, rechtszekerheid en efficiëntie. De basis van het cultuurbeleid blijft maatwerk en een sectorspecifieke benadering. Op die manier kunnen we beleidsmatig flexibel inspelen op de noden van het brede werkveld. Tegelijk ontwikkelen we een gedeeld begrippenkader, eenduidige procedures en subsidieregels en bundelen we de regelgeving die voor de hele sector van belang is.

In 2027 zetten we verdere stappen in de uitvoering van de **Strategische Visienota Kunsten en Cultureel Erfgoed**.

Daarbij zetten we in op de verdere ontwikkeling van een divers en kwaliteitsvol cultuurlandschap. We omlijnen duidelijk hoe de samenwerking met het lokale niveau verloopt. De intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor bovenlokale cultuurwerking en de (boven)lokale netwerken vrijetijdsparticipatie blijven bestaan. We bekijken hoe we bibliotheken hier een meer prominente rol kunnen geven. Zij zijn een essentiële schakel voor een brede en laagdrempelige cultuurparticipatie.

In 2027 start ook een nieuwe, zesjarige subsidieperiode voor werkingssubsidies aan Brusselse gemeenten voor een Nederlandstalig cultuurbeleid en de organisatie van een Nederlandstalige openbare bibliotheek.

We werken aan een decretale basis voor de verdere ondersteuning van de vele **erfgoedgemeenschappen** die het immaterieel erfgoed levend houden. We streven naar een grotere diversiteit aan erkende praktijken en ondersteunen het doorgeven van vakmanschap.

We finaliseren het regelgevend kader rond **naziroofkunst** en installeren de vaste restitutiecommissie. We ronden het onderzoek af naar cultuurgoederen die centraal staan in de ingediende claims en leggen de rapporten voor aan de restitutiecommissie. Daarnaast schrijven we een opdracht uit voor het voeren van proactief herkomstonderzoek naar een selectie van de zogenaamde **DER-werken** (Dienst Economische Recuperatie) die zich in Vlaamse publieke collecties bevinden. We voorzien hiervoor 120.000 euro onderzoeksbudget, verspreid over twee jaar. We brengen, in overleg met collectiebeherende organisaties en andere stakeholders, de noden rond de omgang met **koloniale collecties** en Vlaamse geroofde kunst in kaart.

Met de **hervorming van het museale landschap** werken we samen met de musea van de Vlaamse Gemeenschap aan een gedeelde toekomstvisie. Komend jaar realiseren we belangrijke stappen in de transitie van de diverse clusters. De betrokken musea stellen een concreet plan van aanpak voor bij de 'Visienota samenwerking acht Vlaamse musea'. FARO en Kunstenpunt overhandigen het rapport over de

toekomst van de beeldende kunsten en de musea met een beeldende kunstenwerking in navolging van de Staten-Generaal.

Een belangrijke doelstelling van de hertekening van het museale landschap is de **publieke collectie verder versterken** en op nog meer plekken toegankelijk maken voor een groter publiek. We blijven daarom een goede afstemming tussen onze Vlaamse musea op het vlak van collectieopbouw en ontsluiting stimuleren. Hiertoe herzien we de huidige regeling rond collectieverwerving en bundelen we de middelen die we hiervoor ter beschikking hebben. We onderzoeken of en hoe de bestaande ondersteuning voor memorialen kan worden verbreed. Dit heeft geen directe budgettaire impact.

In 2027 zorgen we ervoor dat de **werkingssubsidies van het Kunstendecreet** voor de volgende beleidsperiode 2028-2032 worden toegekend. Tegelijk werken we binnen het kader van de Strategische Visienota verder aan een optimalisering van de regelgeving.

Conform de Strategische Visienota Kunsten en Erfgoed worden in 2027 maatregelen voorzien om de instroom en uitstroom bij werkingssubsidies van het kunstendecreet te faciliteren en worden drempels weggenomen bij het aanvragen van kunstenaarsbeurzen.

Zo creëren we meer ruimte voor ontwikkeling wat moet leiden tot minder oververhitting in het kunstenveld.

In 2027 zorgen we voor de **evaluatie van het Kunstendecreet en het Circusdecreet** zoals voorgeschreven door de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën.

De nieuwe beleidsperiode 2027-2031 gaat van start voor de **koepelorganisaties voor amateurkunsten**, nadat we in 2026 een beheersovereenkomst met hen afsloten. We besteden bijzondere aandacht aan de blijvende ondersteuning van de discipline volksmuziek en jazz.

We blijven daarnaast inzetten op de **internationale groeikansen voor amateurkunstenaars**. Organisaties die een internationaal amateurkunstenproject op poten willen zetten, kunnen hun projectaanvraag indienen in september. Amateurkunstenaars en -groepen die hun praktijk op een internationaal podium willen brengen, kunnen hun subsidieaanvraag gedurende het volledige jaar indienen.

De nieuwe beleidsperiode voor **Zinnema**, het Vlaams huis voor Amateurkunsten in Brussel, gaat van start. Met deze organisatie werd in 2026 samen met de VGC een beheersovereenkomst gesloten waarin de focus ligt op talentontwikkeling en samenwerking binnen het Brusselse ecosysteem.

We erkennen ten volle de **verbindende en emancipatorische kracht van het sociaal-cultureel volwassenenwerk** en het belang ervan voor de vorming van een betrokken Vlaamse samenleving. Daarom blijven we het **sociaal-cultureel volwassenenwerk** ondersteunen met structurele werkingssubsidies voor organisaties met een landelijke en een regionale werking

We werken een **nieuw decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk** uit, samen met een tijdelijk reglement om nieuwe organisaties vanaf 2028 te laten instromen en een mogelijke overgangsmaatregeling voor het huidige decreet. We zullen dit ontwerp van decreet integreren in de Vlaamse Codex Cultuur. Deze inhoudelijke voorbereidingen hebben in 2027 nog geen financiële impact.

Met het decreet **Kunst in Opdracht** beschikt Vlaanderen al veertig jaar over een belangrijke hefboom om kwaliteitsvolle kunst in publieke gebouwen te realiseren. Op basis van het recente onderzoek naar de maatschappelijke impact van Kunst in Opdracht zetten we in 2027 verder in op het verbreden van het huidige beleidsinstrumentarium, met bijzondere aandacht voor nieuwe vormen van opdrachtgeverschap en samenwerking tussen cultuur en andere beleidsdomeinen. Daarnaast versterken we de aandacht voor het behoud en beheer van gerealiseerde kunstwerken. Samen met het platform Kunst in Opdracht werken we concrete handvaten uit voor de nazorg van kunstwerken in de (semi-)publieke ruimte. Tot slot krijgt – op basis van de recente basisbevraging – ook duurzaamheid een prominenter plaats binnen het beleid rond Kunst in Opdracht, zowel op ecologisch als op sociaal vlak.

Het **VAF** blijft binnen ons beleid een belangrijk instrument om de audiovisuele sector te ondersteunen en het aanbod aan lokale kwaliteitsvolle content te verzekeren. Ook komend jaar zal het VAF/Filmfonds - binnen het kader van de nieuwe beheersovereenkomst 2026-2030 - de creatie en promotie van kwaliteitsvolle films en de diverse filmcultuur in Vlaanderen blijven steunen.

Het Departement CJM behandelt ook in 2027 alle **Tax Shelter-aanvragen**. Dit instrument blijft een belangrijke bron van aanvullende financiering voor zowel de podiumkunstensector als de brede audiovisuele sector.

In 2027 voeren we het **nieuwe samenwerkingsakkoord rond filmkeuring uit**. We versterken de controle op classificaties, optimaliseren het systeem en de databank.

We zetten ook in op de implementatie van een **cultuurbreed waardenkader voor digitalisering en een AI-kompas** zodat organisaties meer bewuste en verantwoorde keuzes kunnen maken over de inzet van digitale technologie en artificiële intelligentie. Daarnaast werken we verder aan digitale maturiteit en expertise in de sector via leertrajecten, kennisdeling en experiment.

Kofschip is een proefproject in samenwerking met VLAIO en Cultuurloket dat nieuwe vormen van samenwerking op zakelijk vlak tussen **culturele ondernemers** onderzoekt. Op basis van de resultaten van het proefproject wordt in 2027 gekeken of fase twee van het project opgestart kan worden.

In 2027 worden de resultaten bekend van het longitudinaal onderzoek **'Loont Passie'** iteratie 26-27. Daarnaast blijven we inzetten op de verdere uitrol van de onderzoeksresultaten van het onderzoek **'Ondernemerschap in het HKO'**.

Cultuurkredieten spelen al sinds 2019 een belangrijke rol in de financieringsmix van culturele ondernemers en helpen om het marktfalen inzake kredietverlening aan de Culturele en Creatieve sectoren te counteren. Op basis van de evaluatie verfijnen we dit beleidsinstrument binnen de beschikbare budgettaire context zodat het na afloop van de huidige opdracht eind 2027 kan worden verdergezet.

Naar aanleiding van de evaluatie van de **Bestuurscode Cultuur** zetten we in 2027 sterker in op begeleiding, ondersteuning en communicatie rond de code. Daarnaast werken we aan een verdere verspreiding hiervan binnen culturele sectoren waar de toepassing ervan momenteel nog niet decretaal is verankerd.

Op onze vraag heeft de toekomstcommissie **Horizon 2035** in 2025 en 2026 gereflecteerd over de uitdagingen en kansen voor het cultuurbeleid op langere termijn. Eind 2026 leverde

de commissie haar eindrapport op. In 2027 en de volgende jaren willen we samen met de betrokken actoren aan de slag gaan met deze aanbevelingen en ze vertalen naar concrete beleidskeuzes. Daarbij zullen we ook nagaan hoe we aanbevelingen van de toekomstcommissie voor een duurzame toekomstige beleidsontwikkeling kunnen integreren in de Vlaamse Codex Cultuur.

Binnen de krijtlijnen van het **Strategisch kader internationaal cultuurbeleid** geven we het komende jaar verder vorm aan onze bilaterale samenwerking -zoals met Nederland- en gaan we op zoek naar een aantal impactvolle projecten om het bilaterale cultuurbeleid te versterken. Oekraïne en Palestina zijn daarbij een focus. Samen met mijn collega van Jeugd en de Vlaamse Vertegenwoordiging in Zuid-Afrika zullen we het nieuwe bilaterale actieplan vormgeven.

Bij een positieve beleidsevaluatie van de huidige projectoproep wordt met de **Franse Gemeenschap** een nieuwe gezamenlijke projectoproep gelanceerd voor meerjarige hefboomprojecten

We bekijken hoe we verder vorm kunnen geven aan een **exportstrategie** voor de culturele sector, in eerste instantie binnen de bestaande budgettaire middelen.

Na een transitietraject en de beleidsevaluatie start **Ons Erfdeel** aan een nieuw verhaal.

We starten een denkoefening in nauw overleg met onze Nederlandse collega's over een **versterking van de Vlaams-Nederlandse samenwerking** waarbij het belang van de Nederlandse taal het uitgangspunt is. Een sterke Nederlandse Taalunie vormt de kern van deze denkoefening. We gaan na hoe de Vlaams-Nederlandse instellingen geclusterd kunnen worden rond de Taalunie met respect voor artistieke en wetenschappelijke onafhankelijkheid.

Literatuur Vlaanderen organiseert samen met het Nederlands Letterenfonds in september het gastlandschap voor Vlaanderen en Nederland op de Gothenburg Book Fair. Verder blijft Literatuur Vlaanderen, naast haar reguliere werking, samen met Iedereen Leest ook in 2027 sterk inzetten op de initiatieven in kader van Ieder Kind Taalheld.

Door vertegenwoordiging in de Raad van Bestuur van **LOV2030** en de oprichting van een Vlaams coördinatieoverleg ondersteunen we Leuven in aanloop naar hun titeljaar als culturele hoofdstad.

Het nieuw **Meerjarig Financieel Kader (MFK) van de EU** zal ingaan vanaf 2028. Binnen de onderhandelingen over dit nieuw MFK blijven we ervoor pleiten dat er voldoende middelen naar het nieuwe programma AgoraEU gaan om de internationale samenwerking en competitiviteit van de cultuursector te versterken op Europees niveau. Daarnaast bereiden we in 2027 ook de implementatie en toekomstige opvolging van het AgoraEU-programma voor, met name de opvolging van het programmacomit  en de organisatie van de desk, inclusief eventuele financiële gevolgen hiervan.

1. ISE-OVERKOEPELEND BELEID

Niet van toepassing

2. ISE CULTUUR

2.1. Vlaamse Gemeenschap

CULTUUR, Vlaamse Gemeenschap

(duizend euro)

	AO			TO		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	0	0	0	168	-24	144
Toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	0	0	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	1.167	-483	684	0	0	0
Totaal	1.167	-483	684	168	-24	144

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2026	evolutie	BO 2027	BA 2026	evolutie	BO 2027
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	396.502	-27.029	369.473	395.484	-23.458	372.026
Toelagen (interne stromen (IS))	121.466	3.336	124.802	121.466	3.336	124.802
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	740	0	740	740	0	740
Totaal	518.708	-23.693	495.015	517.690	-20.122	497.568

De toegewezen ontvangstenzijde worden minimaal bijgesteld op het begrotingsfonds voor de filmkeuring. Op het algemene ontvangstenartikel

De evolutie van de kredieten binnen deze ISE evolueren vertoont een netto daling die te wijten is volgende bewegingen:

- de besparingen van 33.352 keuro VAK/VEK
- de compensatie van 1.079 keuro VAK en 1.955 keuro VEK uit andere programma's, met name programma HB in het kader van de afspraken inzake de hertekening van het museaal landschap hetzij voor de versterking van bepaalde beleidslijnen en 44 keuro naar programma HA
- de bijstelling van 8.591 keuro VAK/VEK indexkredieten
- bijstelling van de uitgaven op de begrotingsfonds filmkeuring.

Specifiek wat de toelages aan de DAB's en geconsolideerde rechtspersonen betreft is de stijging met 3.336 keuro VAK/VEK het gevolg van de bijstelling van 1.513 keuro VAK/VEK voor indexering, de verhoging van de toelages van het KMSKA, het Kasteel van Gaasbeek en het MHKA in het kader van de hertekening van het museaal landschap (in totaal 2.602 keuro) en de verlaging van de toelage van de KANTL, MASEREEL en Alden Biesen (in totaal 870 keuro).

Het verschil tussen de evolutie van de vastleggingskredieten t.o.v. de vereffeningskredieten is te verklaren door het feit dat niet altijd evenveel VAK als VEK gecompenseerd wordt als ook door de bijstelling van 2.695 keuro VEK voor de vereffeningsnoden op de HB0-1HCF2TA-WT en HB0-1HCF2TB-WT.

Relevante begrotingsartikelen:

HB0-1HCF2T6-IS	BRUSSELS PHILHARMONIC
HB0-1HCF2TA-WT	CROSS- EN INTERSECTORALE SAMENWERKING
HB0-1HCF2TB-WT	CULTUREEL ERFGOED
HB0-1HCF2TC-LE	KUNSTEN
HB0-1HCF2TC-WT	KUNSTEN
HB0-1HCF2TD-WT	AMATEURKUNSTEN
HB0-1HCF2TE-WT	SOCIAAL-CULTUREEL VOLWASSENWERK
HB0-1HCF2TF-WT	CULTUUR VOOR IEDEREEN
HB0-1HCF2TG-WT	DIGITALE TRANSFORMATIE
HB0-1HCF2TH-PA	ONDERNEMERSCHAP
HB0-1HCF2TH-WT	ONDERNEMERSCHAP
HB0-1HCF2TI-WT	INTERNATIONAAL
HB0-1HCF2TK-IS	Z33
HB0-1HCF2TL-IS	EVA VZW KONINKLIJK MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN ANTWERPEN
HB0-1HCF2TM-IS	BEHEER KUNSTSITE
HB0-1HCF2TR-IS	MUSEUM VOOR HEDENDAAGSE KUNST ANTWERPEN
HB0-1HCF2TS-IS	ANTWERP SYMPHONY ORCHESTRA
HB0-1HCF2TT-IS	KONINKLIJKE ACADEMIE VOOR NEDERLANDSE TAAL EN LETTEREN
HB0-1HCF2TU-IS	DE SINGEL

HBO-1HCF2TV-IS	OPERA BALLET VLAANDEREN
HBO-1HCF2TW-IS	LITERATUUR VLAANDEREN
HBO-1HCF2TX-IS	VLAAMS AUDIOVISUEEL FONDS (FILMFONDS)
HBO-1HCF2TY-IS	TOPSTUKKENFONDS

2.2. DAB's en rechtspersonen

We starten de uitkanteling van de DAB's **Landcommanderij Alden Biesen** en **MASEREEL**, **maar zetten in afwachting daarvan** de uitvoering van hun beleidsplannen 2026-2030 verder.

DAB **Kasteel van Gaasbeek** en het **Roger Raveel Museum** ondersteunen we bij hun uitkanteling en transitie in het kader van de hertekening van het museumlandschap. In 2027 zetten we verdere stappen richting een nieuwe beheersstructuur, met aandacht voor de overdracht van personeel, infrastructuur, collectie en middelen.

Er zijn conform de instructies geen significante rechtspersonen, dus deze zijn toegelicht in het webplatform.

V. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

PROGRAMMA HA - HB0 - DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD EN MEDIA

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	83	224	0	31.183	31.183
Bijstelling BO 2027	-14	-77	0	359	359
BO 2027	69	147	0	31.542	31.542

Inhoudelijke toelichting:

De kredieten stijgen met in totaal 359 keuro VAK en VEK. Dat is het resultaat van het volgende:

- Indexering van de loonkredieten met 565 keuro VAK/VEK;
- Besparing op de SARC in kader van de besparing Regeerakkoord op de strategische adviesraden van 102 keuro VAK/VEK;
- Bijstelling in min met 77 keuro VAK/VEK op de geraamde uitgaven op het begrotingsfonds van de gedetacheerden;
- Bijstelling in min van 12 keuro VAK/VEK door de lagere inzet van Europese Harmony-middelen en;
- een nettoverlaging van 15 keuro VAK/VEK door compensaties.

Relevante begrotingsartikelen:

HB0-1HAX2ZZ-LO	LONEN
HB0-1HAX4ZZ-LO	LONEN
HB0-1HAX2ZZ-WT	WERKING EN TOELAGEN
HB0-1HAX4ZZ-WT	WERKING EN TOELAGEN
HB0-9HAXAZZ-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN
HB0-9HAXTZZ-OW	ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

PROGRAMMA HB - HB0 - DEPARTEMENT CULTUUR, JEUGD EN MEDIA

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2026	20.190	69	0	130.563	129.049
Bijstelling BO 2027	6.114	1	0	-10.437	9.459
BO 2027	26.304	70	0	120.126	138.508

Inhoudelijke toelichting:

De algemene ontvangsten binnen dit programma stijgen substantieel door de geraamde terugbetaling van de resterende middelen n.a.v. de vereffening Opera voor Vlaanderen en vzw Vlaamse Operaorganisatie (6.000 keuro).

In dit programma wordt er excl. infrastructuur in totaal 5.265 keuro bespaard: naast de 5 keuro op het kenniscentrum wetenschappelijk onderzoek Cultuur wordt de besparing Steunpunten rationaliseren - Performante en sobere overheid van 5.260 keuro voorlopig hier verwerkt. Bij BA27 zal de besparing toegewezen aan de correcte worden op de begrotingsartikels.

Op de infrastructuurkredieten wordt 24.720 keuro VEK bijgesteld in functie van de vereffeningssneden, maar er wordt ook eenmalig 4.500 keuro bespaard.

Op het provisieartikel met de kredieten voor de versterking van de publieke opdracht van de VRT wordt 5.500 keuro VAK/VEK in min bijgesteld, conform het regeerakkoord. Dit behoort toe aan de Minister van Media.

Er wordt 1.035 keuro gecompenseerd naar programma HC hetzij in het kader van de afspraken inzake de hertekening van het museaal landschap hetzij voor de versterking van bepaalde beleidslijnen zoals bijvoorbeeld Kazerne Dossin en Cultuureducatie en Cultuur en Welzijn. Daarnaast vloeit er 750 keuro VAK/VEK naar programma HD (eenmalige compensatie BA26 voor jeugdinfrastuctuurprojecten), 185 keuro VAK/VEK vloeit naar programma HE en 45 keuro VAK/VEK naar programma HA.

Ten slotte wordt er 2.333 keuro VAK/VEK bijgesteld voor de indexerings.
Zie ook hoofdstuk III: "Beleidsveldoverkoepelend beleid".

Relevante begrotingsartikelen:

HB0-1HBX2AH-WT	COORDINATIE ONDERZOEK, DATABASEHEER EN BELEIDSCOMMUNICATIE
HB0-1HBF2AI-WT	INTEGRAAL BELEIDSKADER
HB0-1HBX2AI-WT	INTEGRAAL BELEIDSKADER
HB0-1HBF2AJ-WT	PARTICIPATIE BELEIDSVELD OVERSCHRIJDEND
HB0-1HBF2BD-PA	CULTUUR- EN JEUGDINFRASTRUCTUURBELEID
HB0-1HBF2BD-WT	CULTUUR- EN JEUGDINFRASTRUCTUURBELEID
HB0-1HBF2BW-IS	KONINKLIJKE ACADEMIE VOOR NEDERLANDSE TAAL EN LETTEREN
HB0-1HBF2BX-IS	LITERATUUR VLAANDEREN
HB0-1HBF4BE-WT	FONDS CULTUUR- EN JEUGDINFRASTRUCTUURBELEID
HB0-9HBF4AH-OW	COORDINATIE ONDERZOEK, DATABASEHEER EN BELEIDSCOMMUNICATIE
HB0-9HBF4BD-OP	CULTUUR- EN JEUGDINFRASTRUCTUURBELEID
HB0-9HBF4BE-OW	FONDS CULTUUR- EN JEUGDINFRASTRUCTUURBELEID

LIJST MET AFKORTINGEN

AO	Algemene Ontvangsten
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
TO	Toegewezen ontvangsten
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
WT	Werkking en Toelagen (ESR-aggregaat)